

J.E. Ivan GAŠPAROVIČ
prezident Slovenskej republiky

Kancelária prezidenta SR
Hodžovo nám. 1
P.O. Box 128
810 00 Bratislava 1

V Bratislave 30. mája 2012

VEC: Podnet na udelenie štátneho vyznamenania

Vážený pán prezident,

v zmysle zákona č. 522/2008 Z. z. o vyznamenaniach Slovenskej republiky podávame týmto prostredníctvom Vašej kancelárie podnet na udelenie štátneho vyznamenania, Radu Ľudovíta Štúra I. triedy, pri príležitosti štátneho sviatku - Dňa Ústavy Slovenskej republiky, pánom:

MUDr. Silvester Krčméry SF, Dr. h. c.,
narodený dňa 5. augusta 1924, bydlisko Košická 30, Bratislava
a

RNDr. Vladimír Jukl SF, Dr. h. c.,
narodený dňa 19. apríla 1925, zosnulý dňa 1. mája 2012, naposledy bytom Slávičie údolie 14, Bratislava

Náš podnet odôvodňujeme tým, že RNDr. Jukl a MUDr. Krčméry spoločne s tajným biskupom (kardinálom) Jánom Ch. Korcom (udelený Rad Ľ. Štúra I. triedy v roku 1995) patria medzi najvýznamnejších aktérov zápasu za slobodu, demokraciu a ľudské práva v našej vlasti.

RNDr. Jukl a MUDr. Krčméry mali jasné postoje proti totalitným systémom ako takým. Obaja sa v mladom veku zúčastnili Slovenského národného povstania. V čase nástupu komunistického režimu pracovali čestne a svedomito vo svojich povolaniach a popri tom sa venovali laickému apoštolátu. Za túto činnosť (oficiálne za vlastizrada) boli odsúdení na dvadsaťpäť (RNDr. Jukl) a štrnásť (MUDr. Krčméry) rokov odňatia slobody. Po prepustení na slobodu pokračovali vo svojej práci a zároveň budovali malé kresťanské spoločenstvá, ktoré sa stali centrom duchovnej obrody a zdrojom sily v zápase s komunistickou totalitnou ideológiou.

Ich snaha podporovať osobnú a náboženskú slobodu v živote jednotlivcov prostredníctvom budovania malých spoločenstiev predchádzala aj Charte 77. Vďaka ich usilovnej práci sa na Slovensku mohla uskutočniť Sviečková demonštrácia dňa 25. marca 1988. Toto silnejúce demokratizačné hnutie

vyvrcholilo Nežnou revolúciou v roku 1989, vďaka čomu sa Slovensko zaradilo medzi štandardné demokratické krajiny Európy. Aj po roku 1989 pracovali v náboženskej, sociálnej oblasti.

Pre mnohých cirkevných hodnostárov, rektorov univerzít i bežných ľudí sú títo muži veľkým vzorom. MUDr. Krčméry dostal vysoké pápežské vyznamenanie a RNDr. Jukl vysoké poľské štátne vyznamenanie. RNDr. Juklovi udelil minister obrany Slovenskej republiky medailu za účasť v boji proti fašizmu. Veľké združenia a asociácie im udelili svoje čestné členstvo (Fórum kresťanských inštitúcií, Konfederácia politických väzňov Slovenska a i.). Rovnako aj mládežnícke organizácie (eRko, ZKSM a i.) ich považujú za svojich ideových zakladateľov. Oba tiež získali titul Dr. h. c. Trnavskej univerzity.

Na báze občianskej a náboženskej sú ich životy považované za nasledovania hodné. RNDr. Jukl a MUDr. Krčméry dlhodobo podporovali nadnárodnú spoluprácu (s Poľskom, Ruskom, Holandskom a i.), ako aj medzináboženský dialóg. Viacerí obe tieto osobnosti označujú názvom „apoštolské dvojčky“, či "Cyrila a Metoda 20. storočia".

V roku svätých Cyrila a Metoda, ktorý začne 5. júla 2012 pri príležitosti blížiaceho sa 1150 výročia ich príchodu na naše územie, považujeme za adekvátne ich vyzdvihnutie a ocenenie i na štátnej úrovni. Nedávno zosnulému RNDr. Juklovi, navrhujeme udeliť štátne vyznamenanie *in memoriam*. S ohľadom na ťažký zdravotný stav MUDr. Krčméryho a jeho vek, navrhujeme spoločné udelené štátneho vyznamenanie v čo najskoršom termíne. Vhodnou príležitosťou by mohol byť štátny sviatok Dňa Ústavy Slovenskej republiky prípadne štátny sviatok - Deň vzniku Slovenskej republiky, tak ako to stanovuje znenie § 11 predmetného zákona.

Vážený pán prezident,

sme presvedčení, že RNDr. Jukl a MUDr. Krčméry si pri všetkej ich kresťanskej skromnosti navrhované vyznamenanie rozhodne zaslúžia ako znak úcty a vďaky Slovenskej republiky a jej občanov za ich prácu a životné postoje. Veríme, že nášmu podnetu vyhoviete a obom osobnostiam udelíte štátne vyznamenanie.

S úctou

Mgr. František Neupauer, PhD.
predseda Fóra kresťanských inštitúcií

2 Prílohy

Fórum kresťanských inštitúcií (FKI) v súčasnosti združujeme 27 organizácií a spolupracujeme s vyše 50 inštitúciami. Ako neformálna platforma fungujeme od roku 1996. FKI organizuje viaceré významné podujatia

ako Spomienku na Sviečkovú manifestáciu, Deň nespravodlivo stíhaných, Deň rodiny alebo Veľtrh sociálnych aktivít pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie chudoby.

Generáli tajnej cirkvi

Silvester Krčméry a Vladimír Jukl, nazývaní aj ako Generáli tajnej cirkvi, sa po prvý raz stretli v spoločenstve Rodina, ktoré vzniklo ako akási príprava veriacich na nastávajúci komunizmus. V roku 1946 boli aj spolu so zakladateľom Rodiny Kolakovičom zatknutí, po polroku ich však prepustili. Začiatkom päťdesiatych rokov však nastali pre Rodinu ťažké časy, keď sa spoločenstvom začala intenzívne zaoberať ŠtB. Krčméryho zatkli v júli a Jukla v auguste 1951.

Zostal som taký, aký som bol

Silvester Krčméry bol po troch rokoch väzenia a mučenia odsúdený na 14 rokov. Na súde na záver svojej hodinovej obhajoby povedal: „*Vy máte síce v rukách moc, ale my máme pravdu!*“ Ani začiatkom šesťdesiatych rokov, keď jeho rodina žiadala preňho milosť, sa nevzdal. Amnestiu odmietal – naopak, žiadal revíziu svojho procesu. Keď bol však predčasne omilostený, z väzenia odmietol odísť a musel byť doslova vyhodený. „*Podmienečne môžu byť prepustení takí ľudia, čo sa vo väzení polepšili. Ja som sa nepolepšil, zostal som taký, aký som bol. A preto odmietam amnestiu. Trvám na opätovnom prešetrení môjho prípadu,*“ napísal. Vo väzení strávil vyše 13 rokov a dva mesiace.

Vladimír Jukl bol odsúdený dokonca na 25 rokov, po dlhej samoväzbe a krutom mučení ho podmienečne prepustili v roku 1965. Vo väzení strávil 13 a pol roka.

Po prepustení z väzenia a prvotnom sklamaní – z cirkevného odboja proti komunizmu, ktorý si pred zatknutím pamätali, nezostalo na Slovensku takmer nič – začali na vysokých školách zakladať krúžky tajnej cirkvi. Ich stratégiou bolo budovať malé štruktúry medzi mladými ľuďmi. Aj vďaka tomu sa im darilo pravidelne mobilizovať desaťtisíce ľudí, ktorí sa zúčastňovali demonštrácií a pútí, čím odpor voči režimu narastal.

Po tom, ako púť stotisícok veriacich vypískala štátnu delegáciu, ktorá sa prakticky nedostala k slovu, Minister kultúry Miroslav Válek na Velehrade vyhlásil: „*Tvářili sme sa, že sa nič nedeje a dostali sme úder pod pás.*“ Púť opäť organizovala tajná cirkev ako protest proti potemkinovskej dedine, ktorú štát hral pred pápežským legátom kardinálom Casarollim na tzv. mierových slávnostiach pri príležitosti 1000. výročia úmrtia sv. Metoda.

Podobnú akciu, a aj jediná, voči ktorej si ŠtB v tom období trúfla použiť fyzickú silu, zorganizovali Jukl a Krčméry v marci 1988 v Bratislave, známu ako Sviečková demonštrácia. Po nej nasledovalo ešte niekoľko pútí a po slávnej Nitrianskej púti aj posledný veľký politický proces v Československu v auguste 1989. Ten bol prerušený Novembrom 89.

Vladimír Jukl a Silvester Krčméry dokázali vybudovať počas komunistickej diktatúry masové hnutie nenásilného odporu. V utajení dokázali vyše 20 rokov riadiť tajnú cirkev bez toho, aby sa do nej infiltroval jediný agent ŠtB. Už počas svojho života sa stali legendami.

Vladimír Jukl, za zásluhy v boji proti komunistickému režimu, obdržal v roku 2009 od poľského prezidenta vysoké štátne poľské vyznamenanie „Gavaliersky kríž“.

„Tajná cirkev bola stredoeurópsky, dokonca svetový fenomén,“ František Mikloško

Hnutie TAJNÁ CIRKEV

1943 SPOLOČENSTVO RODINA

Vzniklo spoločenstvo Rodina, ktoré založil kňaz chorvátskeho pôvodu Páter Kolakovič. Tu sa prvý raz stretávajú Vladimír Jukl so Silvestrom Krčmérym. Cieľom spoločenstva bolo pripravovať skupinu katolíckych vysokoškolákov na príchod komunizmu.

1946 ŠtB – PRVÉ ZATKNUTIE

O spoločenstvo Rodina sa začína zaujímať ŠtB a v januári 1946 Jukla, Krčméryho a Kolakoviča zatkne. Po pol roku boli prepustení.

1951 – ZATKNUTIE A UVÄZNENIE JUKLA A KRČMÉRYHO

O aktivity spoločenstva Rodina sa opäť, už intenzívnejšie, zaujíma ŠtB, postupne zatýkajú jej členov. MUDr. Krčméryho zatkli v júli 1951 a bol odsúdený na 14 rokov. Vo väzení nakoniec strávil 13 rokov, 2 mesiace, 18 dní. Vladimíra Jukla zatkli v auguste 1951 a odsúdili na 25 rokov. Vo väzení strávil spolu 13 rokov, 6 mesiacov, 9 dní.

1966 – PRVÝ VYSOKOŠKOLSKÝ KRÚŽOK TAJNEJ CIRKI

Po prepustení z väzenia a prvotnom šoku z toho, že po odboji voči komunizmu nezostalo prakticky nič, zakladajú Jukl s Krčmérym prvý vysokoškolský krúžok tajnej cirkvi.

1968 - Po prepustení tajného biskupa Korca z väzenia začínajú spoločne formovať tajnú cirkev ako organizáciu. Postupne vybudovali na každej bratislavskej fakulte a v každom ročníku krúžok tajnej cirkvi.

1984 – ŠAŠTÍNSKA PÚŤ

Mobilizácia mladých veriacich na Šaštínskej púti mala overiť akcieschopnosť tajnej cirkvi. Do Šaštína prišlo takmer 10 tisíc mladých ľudí. Ich nočná adorácia sa zmenila na protikomunistickú demonštráciu, ktorú ŠtB nedokázala rozpustiť.

7. júl 1985 – MIEROVÉ SLÁVNOSTI NA VELEHRADE

Pri príležitosti 1100. výročia úmrtia sv. Metoda sa na Velehrade konali tzv. mierové slávnosti, ktorých sa zúčastnil aj pápežský legát kardinál Casarolli. Štátni predstavitelia boli vypísaní a demonštranti ich nepustili k slovu. Vzhľadom na ich počet si ŠtB nedovolila zasiahnuť.

marec 1988 – SVIEČKOVÁ DEMONŠTRÁCIA V BRATISLAVE

december 2009 – POĽSKÉ VYZNAMENANIE PRE VLADIMÍRA JUKLA

Vladimír Jukl za svoj vytrvalý boj proti komunizmu dostáva jedno z najvyšších poľských štátnych vyznamenaní

December 2010 – CENA JÁNA LANGOŠA

Silvester Krčméry a Vladimír Jukl si prevzali národnú Cenu Jána Langoša.